

Datum: 2018-10-01
Handläggare: Tanja Mattsson

Beteckning: Risk- och konsekvensanalys

Risk- och konsekvensanalys angående arbetsmarknadsenhetens flytt till utbildningsförvaltningen

Arbetsmarknadsenhetens verksamhet

Arbetsmarknadsenheten (AME) har tre huvuduppdrag: insatser kopplat till försörjningsstöd, DUA, försäljning av tjänster och två kommunövergripande uppdrag: extratjänster och feriejobb. Nedan beskrivs detta i en övergripande bild. I bilden synliggörs även vilka aktörer enheten i första hand samverkar med inom de olika uppdragen. Arbetsmarknadsenhetens verksamhet baserar sig på en helhetstanke, där relationen mellan sålda tjänster till arbetsförmedlingen, DUA och insatser i samband med försörjningsstöd förändras över tid. Detta medför en följsamhet över konjunktursvängningar och att en större personalkontinuitet kan upprätthållas genom försäljningen av tjänster. Under högkonjunktur som idag kan personal inom AME finansieras på så sätt. Vid en lågkonjunktur, då fler personer behöver försörjningsstöd kommer behovet inom kommunen vara högre av insatser, och då kan det växlas så att fler av tjänsterna knyts till kommunen snarare än till försäljning av tjänst.

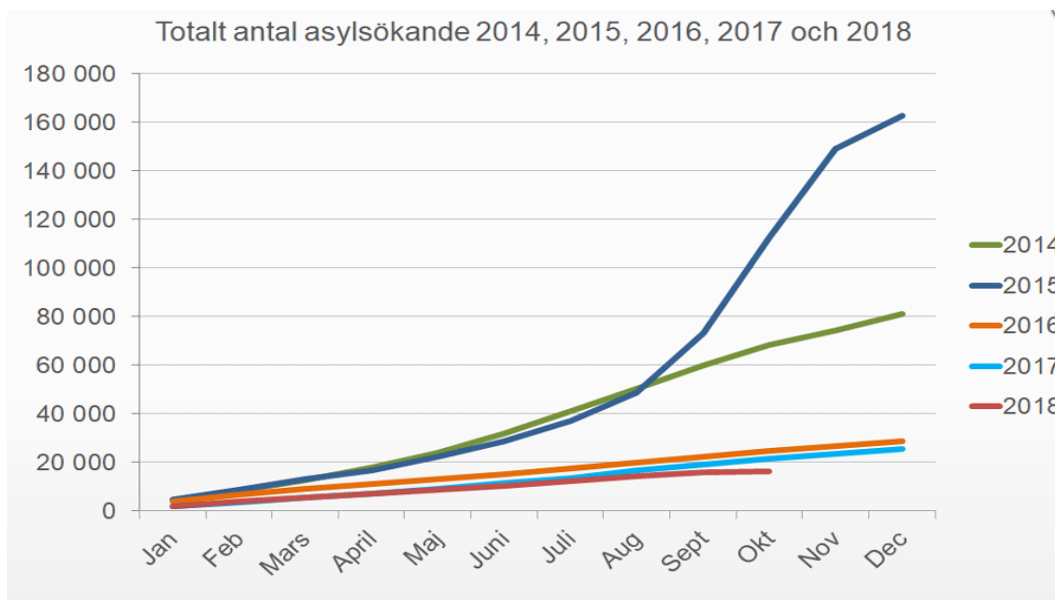

Enhetens viktigaste processer

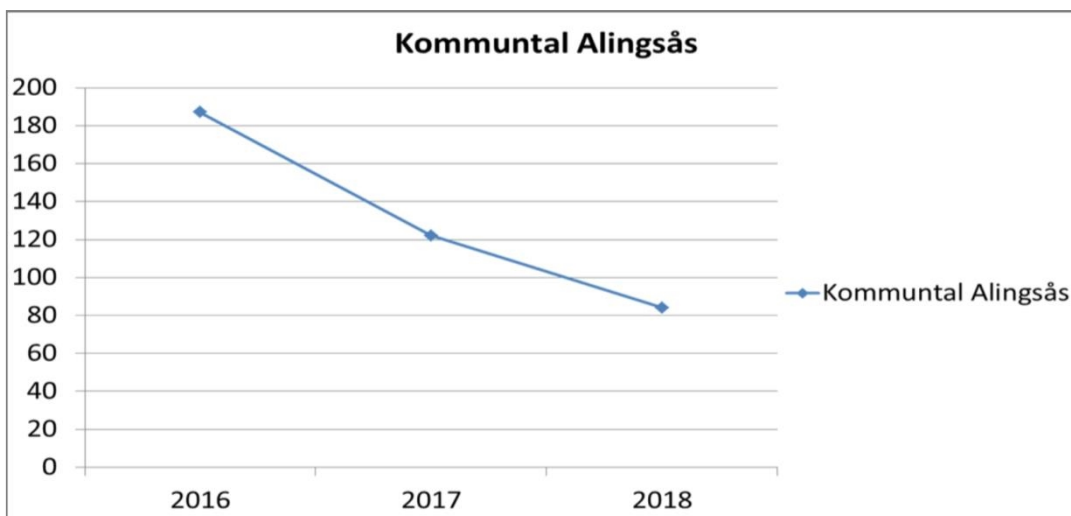
- Att rusta och förbereda brukarna för att möjliggöra egen försörjning.
- Matcha deltagare mot jobb
- Utredda och bedöma arbetsförmåga hos brukare.
- Samordna kommunens Extratjänster
- Att, utifrån beprövade metoder, utföra daglig sysselsättning på ett professionellt vis med stort brukarfokus.

Omvärldsanalys

Hur man väljer att organisera AME ser olika ut i landets kommuner, vanligen organiseras det under socialförvaltningen, under utbildningsförvaltning eller motsvarande tillsammans med vuxenutbildning eller kommuncentralt, dvs. direkt under kommunledning/kommunstyrelse. Det finns en tydlig koppling mellan integration och arbetsmarknad som har utgångspunkt i det viktiga arbetet med att rusta nyanlända för arbetsmarknaden och ge stöd där så behövs för att få ut människor i arbete. Över hela landet sjunker nu integrationsavdelningarna ihop eftersom flyktingmottagandet minskar mycket och nästa år sjunker fördelningstalen markant. Personalvolymerna inom integrationsavdelningarna krymper också kraftigt och i Alingsås består för närvarande avdelningen av tolv personer. I en del kommuner, tex. Mölndal, väljer man att flytta integration in under socialförvaltningen eftersom man ser att behoven för målgrupperna är liknande och det finns samordnings effekter.

Källa: Migrationsverket <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>

Tabellen visar antal nyanlända personer som anvisats till Alingsås kommun av Migrationsverket för bosättning. Källa:

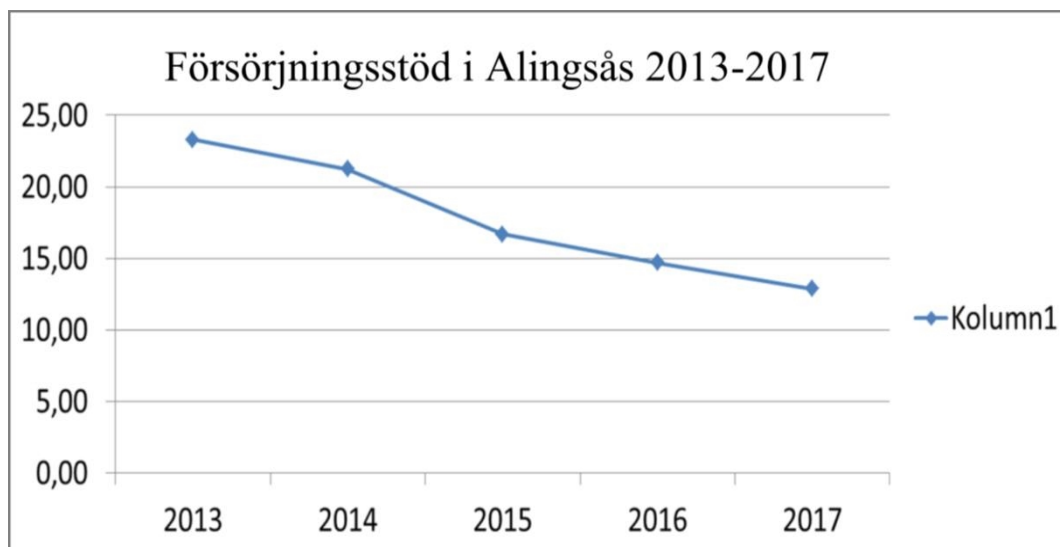
<https://www.migrationsverket.se/Sok.html?query=kommuntal+2018&page=1>

Samverkan med försörjningsstöd är viktigt oavsett var AME organiseras. I t.ex. Skövde, som flyttat AME från socialförvaltningen, upplevs samverkansproblem och att man får lägga betydligt mer tid på att få samarbetet att fungera över nya förvaltningsgränser.

Alingsås medverkar i SKL:s nyuppstartade omfattande utvecklingsprojekt kring ekonomiskt bistånd tillsammans med 26 andra kommuner. Vid första nätverksträffen 1-2/10 diskuterades mycket kring samverkan med arbetsmarknadsenhet eller motsvarande och hur detta samarbete är helt avgörande för att bryta långvarigt beroende av försörjningsstöd. Här är Alingsås ett gott exempel där ett välfungerande samarbete med AME lett till kraftigt minskat försörjningsstöd.

Identifierade risker vid flytt av Arbetsmarknadsenheten

Den allvarligaste risken med en flytt av AME från socialförvaltningen till utbildningsförvaltningen är att vi får högre kostnader för försörjningsstöd. Idag har Alingsås ett mycket kostnadseffektivt försörjningsstöd jämfört med andra kommuner. Kostnaden för försörjningsstöd har minskat över tio miljoner kr de senaste åren och en viktig framgångsfaktor i detta har varit ett nära samarbete mellan AME och Stöd och Försörjningsenheten (SoF). I och med de grupper som nu lämnar etableringen har kostnaderna för försörjningsstödet under 2018 svagt vänt uppåt igen. Under de kommande åren väntas landet gå in i en lågkonjunktur. I ett sådant läge är det helt avgörande att kommunen har ett välfungerande försörjningsstöd kopplat till effektiva insatser från AME för att kunna möta den nya konjunkturen utan alltför stora kostnadsökningar.

Miljoner
kr

För att möta svängningar och trender är det viktigt att AME är formbart och att skräddarsys efter utvecklingen i samhället. Den typen av anpassning behöver ske snabbt för att kunna möta de behov som uppstår på SoF och sådan snabb omställning är oftast svårare att få till när samverkan behöver ske över förvaltningsgränserna. Idag finns AME och SoF i samma förvaltning, till och med i samma ledningsgrupp. Vilket ger väldigt goda möjligheter till samverkan och till att skapa effektiva arbetssätt. Kravet på ett formbart AME ökar i samband med lågkonjunktur då kommunen i stort ofta får större utmaningar med att klara att hålla budget. I sådana tider behöver man oftast satsa på att bygga ut AME, dvs. öka kostnaderna, för att kunna hålla nere kostnaderna för försörjningsstöd. I ett läge där de två enheterna är under två olika förvaltningar innebär det att Utbildningsförvaltningen måste ta ökade kostnader under innevarande budgetår för att socialförvaltningen ska kunna hålla nere sina kostnader. Att göra sådana prioriteringar och omställningar över förvaltningsgränserna är utmanande.

En annan svårighet som uppstår vid en flytt av AME är kopplat till sekretess. Idag kan handläggare gå in och läsa hur det går för klienten i AME:s utförardokumentation och man kan lätt samlas kring utmanande klienter vid behov. Detta blir betydligt svårare med nya förvaltningsgränser då klienten måste ge sitt samtycke till all sådan kommunikation över förvaltningsgränserna. Handläggarna på SoF kommer inte heller kunna ha tillgång till utföraranteckningar vilket medför extra administration då dessa sannolikt måste sammanställas manuellt och skickas till respektive handläggare.

Många klienter är idag aktuella på flera enheter inom socialförvaltningen och det krävs mycket samverkan för att få detta att fungera på bästa sätt för klienten. Detta blir svårare om AME befinner sig i en annan förvaltning med andra mötesagendor och liknande. Socialförvaltningen ser en risk i att klienter med mer utmanande problematik då kan utestängas från AME:s verksamhet.

Det finns idag andra verksamheter för sysselsättning inom socialförvaltningens regi där samverkan är viktig för att klienten ska kunna erbjudas en så anpassad sysselsättning som möjligt. Detta försvåras om AME flyttar till utbildningsförvaltningen.

Identifierade fördelar med en flytt

Kopplingen till utbildning blir tydligare och kan gynna målgruppen. Samverkan mellan vuxenutbildning, integration och AME underlättas och kan leda till att utbildningsmöjligheterna kommer närmare klienten.

Samordning av praktikplatser i kommunen kan gynnas av att AME hamnar under utbildningsförvaltningen då behovet av praktikplatser finns på båda förvaltningarna idag.

Att koppla på insatser relaterat till det kommunala aktivitetsansvaret genom AME kan bli lättare.

Sammanfattning/slutsats

De största utmaningarna kopplat till arbetsmarknad de kommande åren kommer med största sannolikhet vara att hålla emot kostnadsökningar inom försörjningsstöd snarare än kopplat till integration av nyanlända. Att flytta AME till utbildningsförvaltningen i ett sådant läge medför risk att kostnaden för försörjningsstöd i kommunen ökar.

Tanja Mattsson
Avdelningschef Vuxna
Socialförvaltningen